

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра обліку і оподаткування

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

**ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА БУХГАЛТЕРА, АУДИТОРА
ТА ПОДАТКІВЦЯ**

підготовки здобувачів освіти другого (магістерського) рівня

спеціальності 071 Облік і оподаткування

освітньо-професійної програми Облік і оподаткування

Силабус освітнього компонента ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА БУХГАЛТЕРА, АУДИТОРА ТА ПОДАТКІВЦЯ підготовки здобувачів освіти другого (магістерського) рівня, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 071 Облік і оподаткування, за освітньо-професійною програмою Облік і оподаткування

Розробник: Кулинич М. Б., доцент кафедри обліку і оподаткування, кандидат економічних наук, доцент

Розробник: Скорук О. В., доцент кафедри обліку і оподаткування, кандидат економічних наук, доцент

Силабус погоджено:
гарант ОПП
Облік і оподаткування

доц. Мирослава КУЛИНИЧ

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри обліку і оподаткування
протокол № 5 від 06 грудня 2022 р.

Завідувач кафедри:

проф. Ірина САДОВСЬКА

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань: 07 Управління та адміністрування	Нормативний
Кількість годин/кредитів 120/4	Спеціальність: 071 Облік і оподаткування Освітньо-професійна програма: Облік і оподаткування Освітній рівень: Другий (магістерський)	Рік навчання – 1-ий
		Семестр – 2-ий
		Лекції – 20 год.
		Практичні – 28 год.
		Самостійна робота – 64 год.
		Консультації – 8 год.
Мова навчання		Форма контролю: залік
		Українська

II. Інформація про викладачів

Прізвище, ім'я, по батькові – [Кулинич Мирослава Богданівна](#)
Науковий ступінь – кандидат економічних наук
Вчене звання – доцент
Посада – доцент кафедри обліку і оподаткування
Контактна інформація: +38-066-960-53-61, Kulinych.Muroslava@vnu.edu.ua

Прізвище, ім'я, по батькові – [Скорук Олена Володимирівна](#)
Науковий ступінь – кандидат економічних наук
Вчене звання – доцент
Посада – доцент кафедри обліку і оподаткування
Контактна інформація: +38-050-514-00-89, Olena.Skoruk@vnu.edu.ua

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація.

Силабус освітнього компонента Професійна етика бухгалтера, аудитора та податківця складений відповідно до навчального плану підготовки здобувачів освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 071 Облік і оподаткування освітньо-професійної програми Облік і оподаткування. Вивчення ОК Професійна етика бухгалтера, аудитора та податківця має за мету поряд з іншими ОК цього навчального плану набути майбутньому фахівцю з обліку, аудиту й оподаткування теоретичних знань, умінь і навичок із професійної етики та застосовувати їх у практичній діяльності. Опанування ОК допоможе майбутнім бухгалтерам, аудиторам, податківцям сформуванню знань про специфіку їхньої професійної діяльності та забезпечити моральний характер взаємовідносин у галузі професійної поведінки.

Предметом вивчення ОК Професійна етика бухгалтера, аудитора та податківця є кодекс правил, що визначають поведінку фахівця у службовій обстановці, норм, які відповідають чинним законам та відомчим нормативним документам, професійним знанням, стосункам у колективі, глибокому усвідомленню моральної відповідальності за виконання професійних

обов'язків.

2. Пререквізити. Постреквізити.

2.1. Пререквізити. Передумовами вивчення ОК є такі ОК: Методологія наукових досліджень з обліку і оподаткування, Адміністрування податків (вітчизняний та міжнародний контексти), Бухгалтерський облік в управлінні підприємством.

2.2. Постреквізити. Вивчення ОК сприятиме кращому засвоєнню таких ОК, як Організація обліку, контролю, аналізу та оподаткування, Консалтинг у сфері обліку, аналізу, аудиту та оподаткування, які викладатимуться паралельно з цим курсом.

3. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою викладання ОК Професійна етика бухгалтера, аудитора та податківця є формування у здобувачів освіти цілісної системи знань із теоретичного оволодіння та набуття практичних навичок щодо використання міжнародних та вітчизняних норм і принципів поведінки та моралі професійних бухгалтерів, аудиторів і податківців, визнання відповідальності перед власниками й колективом підприємства та перед громадськістю.

Основними *завданнями* ОК Професійна етика бухгалтера, аудитора та податківця є: вивчення концептуальних основ етики професійного бухгалтера, аудитора і податківця, правил їх застосування згідно з Кодексом професійної етики; ознайомлення з напрямками підвищення кваліфікації бухгалтерів, аудиторів, набуття ними навичок цифрової грамотності, з метою їх професійного зростання; розкриття сутності професії бухгалтера (аудитора, податківця) та пояснення значимості цих професій у суспільстві; роз'яснення та аргументування основних вимог до сучасних професійних бухгалтерів (цифровий бухгалтер) і аудиторів; формування уявлення щодо організації праці і соціальної відповідальності сучасних професійних бухгалтерів і аудиторів; розкриття професійних етичних норм поведінки працівників Державної фіскальної служби.

4. Результати навчання (компетентності).

Згідно з освітньо-професійною програмою здобувачі освіти в результаті вивчення курсу Професійна етика бухгалтера, аудитора та податківця набудуть таких компетентностей:

Інтегральна компетентність.

Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у сфері професійної діяльності з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування або в процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (**Теми 1-7**).

ЗК08. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності) (**Теми 2-7**).

ЗК09. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності (**Теми 2-7**).

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (**Теми 1-7**).

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК06. Використовувати міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг з дотриманням вимог професійної етики в процесі практичної діяльності (**Теми 2-7**).

СК08. Здатність виконувати адміністративно-управлінські функції у сфері діяльності суб'єктів господарювання, органів державного сектору (**Теми 4-7**).

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР01. Вміти розвивати та підвищувати свій загальнокультурний і професійний рівень, самостійно освоювати нові методи роботи та знання щодо комплексного бачення сучасних проблем економіки та управління (**Теми 1-7**).

ПР13. Знати міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутні послуги з дотриманням вимог професійної етики (**Теми 2-7**).

ПР18. Дотримуватися норм професійної та академічної етики, підтримувати врівноважені стосунки з членами колективу (команди), споживачами, контрагентами, контактними аудиторіями (**Теми 2-7**).

5 Освітня карта освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Формування компетентностей та програмних результатів навчання			Рекомендовані джерела	Кількість годин	Вид навчальної діяльності	Форми і методи навчання	Оцінювання роботи, бали
	ЗК	СК	ПРН					
Змістовий модуль 1. Загальні питання професійної етики бухгалтера, аудитора та податківця								
Тема 1. Сутність професійної етики, її виникнення та еволюція в суспільстві	ЗК01 ЗК10		ПР01	[5–8]	2	Лекція	Лекція-презентація	–
					2	Практичне заняття	Експрес-опитування. Тестові завдання.. Ситуаційні завдання	3
					8	Самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою	3
					1	Консультація	х	–
Тема 2. Регулювання професії бухгалтера, аудитора та податківця в сучасному суспільстві	ЗК01 ЗК08 ЗК09 ЗК10	СК06	ПР01 ПР13 ПР18	[1–16]	4	Лекція	Лекція-презентація	–
					4	Практичне заняття	Експрес-опитування. Тестові завдання.. Ситуаційні завдання	4
					10	Самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою	4
					1	Консультація	х	–
Тема 3. Загальні питання етики для професіоналів з обліку та оподаткування	ЗК01 ЗК08 ЗК09 ЗК10	СК06	ПР01 ПР13 ПР18	[5; 7-9; 10; 12; 15]	4	Лекція	Лекція-презентація	–
					4	Практичне заняття	Експрес-опитування. Тестові завдання.. Ситуаційні завдання	4
					10	Самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою	4
					1	Консультація	х	–
Підсумкова контрольна робота №1					2	Практичне заняття	х	25
Поточний контроль змістового модуля 1					Практичні заняття			11
					Самостійна робота			11
					Всього за модулем 1			47
Змістовий модуль 2. Особливості професійної етики бухгалтера, аудитора та податківця								
Тема 4. Етика для професійних бухгалтерів у бізнесі	ЗК01 ЗК08 ЗК09 ЗК10	СК06 СК08	ПР01 ПР13 ПР18	[1–16]	2	Лекція	Лекція-презентація	–
					4	Практичне заняття	Експрес-опитування. Тестові завдання.. Ситуаційні завдання	4
					8	Самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою	3
					1	Консультація	х	–

Тема 5. Етика для професійних бухгалтерів у публічній практиці	ЗК01 ЗК08 ЗК09 ЗК10	СК06 СК08	ПРО1 ПР13 ПР18	[5-8; 10; 12]	4	Лекція	Лекція-презентація	–
					4	Практичне заняття	Експрес-опитування. Тестові завдання. Ситуаційні завдання	4
					8	Самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою	3
					1	Консультація	х	–
Тема 6. Етика для працівників державного аудиторського контролю	ЗК01 ЗК08 ЗК09 ЗК10	СК06 СК08	ПРО1 ПР13 ПР18	[5; 9; 11; 13; 14]	2	Лекція	Лекція-презентація	–
					2	Практичне заняття	Експрес-опитування. Тестові завдання. Ситуаційні завдання	4
					10	Самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою	3
					2	Консультація	х	–
Тема 7. Етика для працівників державної податкової служби України	ЗК01 ЗК08 ЗК09 ЗК10	СК06 СК08	ПРО1 ПР13 ПР18	[4-5]	2	Лекція	Лекція-презентація	–
					4	Практичне заняття	Експрес-опитування. Тестові завдання. Ситуаційні завдання	4
					10	Самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою	3
					1	Консультація	х	–
Підсумкова контрольна робота №2					2	Практичне заняття	х	25
Поточний контроль змістового модуля 2					Практичні заняття			16
					Самостійна робота			12
					Всього за модулем 2			53
Загальна кількість балів за поточний контроль								100

6. Завдання для самостійного опрацювання. Самостійна робота передбачає: підготовку до аудиторних (практичних) занять; опрацювання лекційного матеріалу та самостійне опрацювання окремих тем (питань) ОК; підготовку до усіх видів контролю.

Самостійна робота здобувача оцінюється в межах 0-23 бали за один або декілька видів робіт:

1. Індивідуальна робота здобувача освіти, що передбачає проведення аналітичного (критичного) огляду наукових публікацій за заданою тематикою.

2. Підготовка презентації за заданою тематикою.

Аналітичний огляд повинен включати стисле викладення змісту та ключових аспектів не менше ніж трьох наукових публікацій, що висвітлюють питання, які розглядаються в обраній для дослідження темі, висвітлити проблемні аспекти, що потребують вдосконалення, зробити висновки та запропонувати власне вирішення проблемного питання.

Для дослідження пропонується обрати будь-яке питання з тем 1-7 або із запропонованої тематики для самостійних робіт.

За будь-якою темою курсу здобувач може підготувати презентацію у редакторі PowerPoint. Презентація повинна містити ключові аспекти теми, що вивчається, бути максимально насиченою схемами, таблицями. Теоретичний матеріал має бути підкріплений практичними прикладами.

За рішенням кафедри, здобувачам, які брали участь у здобувацьких олімпіадах, конкурсах наукових робіт, грантах, науково-дослідних проектах, здійснили публікації наукових статей, тез доповіді на конференції за результатами поточного контролю додатково нараховується 0-10 балів.

Тематика самостійних робіт

№ з/п	Тема	Рекомендоване завдання	Форми контролю*
1	2	3	4
1	Тема 1. Сутність професійної етики, її виникнення та еволюція в суспільстві	З'ясувати особливості етики різних професій. Етика та економіка: аспекти взаємодії.	ПРЗ / ІРЗ
2	Тема 2. Регулювання професії бухгалтера, аудитора та податківця в сучасному суспільстві	Визначити основні положення ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», ЗУ «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», Положення про Державну податкову службу України. Роль держави в становленні етичних норм та професійних об'єднань Професійні об'єднання бухгалтерів і аудиторів – джерело етичних норм. Міжнародні професійні організації бухгалтерів і аудиторів. Професійні організації бухгалтерів і аудиторів в Україні.	ПРЗ / ІРЗ
3	Тема 3. Етика для професіоналів з обліку та оподаткування	Професійна характеристика сучасного бухгалтера, аудитора та податківця. Концептуальний підхід у дотриманні професійної етики. Опишіть загрози для дотримання фундаментальних принципів професійних бухгалтерів**	ПРЗ / ІРЗ

1	2	3	4
4	Тема 4. Етика для професійних бухгалтерів у бізнесі	Правовий статус та сертифікація аудиторів. Етика аудитора - практичний аспект. Професійна етика аудита в реаліях українського бізнесу. Дії публічно практикуючого бухгалтера щодо розв'язання конфлікту інтересів. Дії професійного бухгалтера, працюючого на підприємстві (організації) щодо роздязання етичних конфліктів. Опишіть приклади обставин, що можуть створювати загрозу особистих стосунків для професійного бухгалтера у бізнесі**	ПРЗ / ІРЗ
5	Тема 5. Етика для професійних бухгалтерів у публічній практиці	Міжнародні стандарти незалежності, які застосовуються до професійних бухгалтерів у публічній практиці при наданні послуг із надання впевненості	ПРЗ / ІРЗ
6	Тема 6. Етика для працівників державного аудиторського контролю	Права та обов'язки працівників державного аудиторського контролю.	ПРЗ / ІРЗ
7	Тема 7. Етика для працівників державної податкової служби України	Боротьба з корупцією в органах державної податкової служби України.	ПРЗ / ІРЗ

*Форми контролю: ПРЗ – презентація; ІРЗ – індивідуальна робота здобувача освіти

**За бажанням замість виконання запропонованих завдань здобувач освіти може виконати інше завдання – написати тези на конференцію за запропонованою нижче тематикою

7. Тематика наукового дослідження.

1. Етичні аспекти професійної діяльності бухгалтера.
2. Особливості професійної незалежності вітчизняних аудиторів.
3. Сутність та значення професійного судження в бухгалтерському обліку.
4. Принципи ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності: міжнародний та національний аспекти.
5. Особисті якості бухгалтера та їх характеристика.
6. Зарубіжний досвід відповідальності бухгалтерів, аудиторів та податківців.
7. Незалежність внутрішніх і зовнішніх аудиторів і відповідальність за її порушення.
8. Конфіденційність як фундаментальний принцип професійної етики.
9. Проблеми застосування норм професійної етики у діяльності аудиторів України
10. Відмінності у етичних принципах зовнішніх і внутрішніх аудиторів.

IV. Політика оцінювання

Основні принципи організації поточного й підсумкового контролю знань здобувачів освіти розкриті у Положенні про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3xyVDTk>).

Політика викладача щодо студента ґрунтується на засадах ефективної співпраці. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватись термінів, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом, заздалегідь повідомляти викладача про відсутність на занятті. Пропущені заняття відпрацьовувати під час консультацій. Через об'єктивні причини (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний план навчання) навчання може відбуватись в онлайн формі з використанням системи Moodle, Office 365 за погодженням із керівником курсу.

Під час вивчення ОК при поточному контролі оцінюванню підлягають результати навчання, що виявляються через продемонстровані здобувачем знання та набуті уміння й навички, а саме:

- за роботу на навчальних заняттях;
- за виконання підсумкових контрольних робіт;
- за виконання завдань самостійної роботи.

Під час проведення підсумкових контрольних робіт передбачене оцінювання результатів навчання, які здобувач набув після опанування навчального матеріалу змістового модуля. Передбачено 2 підсумкові контрольні роботи, які можуть проводитися у формі:

- письмового тестування;
- комп'ютерного тестування (з використанням платформи Moodle);
- письмових відповідей на теоретичні питання.

Підсумкові контрольні роботи можуть бути проведені в синхронному режимі (як аудиторна контрольна робота) або асинхронному режимі (наприклад, засобами платформи Moodle).

Викладач завчасно інформує здобувачів про терміни проведення, зміст та форму підсумкових контрольних робіт.

Політика викладача щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються у ВНУ імені Лесі Українки на основі Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній т/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі українки (<https://bit.ly/3dquuuY>).

Визнання результатів навчання, отриманих у формальній освіті, можливе: під час переведення здобувача освіти з іншого навчального закладу; під час поновлення здобувача освіти на навчання до ВНУ імені Лесі Українки; за результатами навчання в рамках програм академічної мобільності, програм «Подвійний диплом»; за результатами навчання, здобутими з використанням елементів дуальної освіти; під час здобуття здобувачем ступеня вищої освіти у двох і більше навчальних закладах або ОПП.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, визнаються шляхом валідації.

Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту загалом, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) освітнього компонента.

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги, майстер-класи, наукові публікації, науково-дослідна робота, робота у наукових гуртках, індивідуальні завдання, що поглиблюють навчальний матеріал ОК, навчання на таких платформах як: Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших) в обсязі, що загалом не перевищує 10% від загального обсягу кредитів, передбачених ОПП. У межах навчального року на другому (магістерському) рівні вищої освіти – не більше ніж 5 кредитів.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання.

Політика щодо академічної доброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Списування під час виконання практичних завдань, індивідуальної самостійної роботи здобувача освіти та підготовки презентацій, заборонені.

Вимоги до академічної доброчесності визначаються Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів

вищої освіти і науково-педагогічних працівників ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3QNPrNT>).

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Терміни виконання практичних робіт, самостійної роботи викладач повідомляє на перших заняттях або прописує на інтернет-платформі курсу. Письмові роботи, які виконуватимуться з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Терміни ліквідації академічної заборгованості визначає розклад заліково-екзаменаційної сесії.

V. Підсумковий контроль

Форма підсумкового семестрового контролю – залік.

Семестровий залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав види навчальної роботи, запропоновані викладачем. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості – 100.

Залік під час ліквідацій академічної заборгованості викладач виставляє за результатами виконання завдань в письмовій формі (максимум 100 балів, з них 20 балів за кожне з двох теоретичних питань та 60 балів за виконання практичних завдань).

Перелік теоретичних питань до заліку:

1. Сутність етики та історія її виникнення.
2. Професійна етика та її зв'язок з іншими науками.
3. Професійні характеристики сучасного бухгалтера, аудитора та податківця.
4. Професійні організації бухгалтерів: МФБ, ФПБАУ, УАСБА.
5. Професійні аудиторські організації: АПУ, САУ, ФАУ.
6. Особливості діяльності Державної податкової служби.
7. Кодекси етики бухгалтерів, аудиторів та податківців.
8. Особливості дотримання вимог Кодексу, основоположні принципи та концептуальна основа..
10. Загальні засади етичної поведінки професіоналів з обліку та податкування.
11. Загальні засади етичної поведінки професійних бухгалтерів в бізнесі.
12. Застосування концептуальної основи Кодексу етики професійними бухгалтерами в бізнесі в конкретних ситуаціях.
13. Загальні засади етичної поведінки професійних бухгалтерів у публічній практиці.
14. Застосування концептуальної основи Кодексу етики професійними бухгалтерами у публічній практиці в конкретних ситуаціях.
15. Сутність, мета та завдання Кодексу етики працівників підрозділу внутрішнього аудиту.
16. Морально-етичні принципи професійної діяльності працівників підрозділу внутрішнього аудиту.
17. Протидія одержанню неправомірної вигоди та подарунків працівниками підрозділу внутрішнього аудиту.
18. Сутність, мета та завдання етики працівників Державної податкової служби.
19. Морально-етичні принципи професійної діяльності працівника Державної податкової служби.
20. Правила етичної поведінки в органах Державної податкової служби.

VI. Шкала оцінювання

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою та переводиться у лінгвістичну шкалу.

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 – 81	
67 – 74	
60 – 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Міжнародний кодекс етики професійних бухгалтерів (включаючи міжнародні стандарти незалежності) видання 2018 р. URL : https://mof.gov.ua/storage/files/kodex_et.pdf (дата звернення: 10.08.2021).

2. Бралатан В. П., Гуцаленко Л. В., Зdirко Н. Г. Професійна етика : навч. посіб. Київ : Центр уч. л-ри, 2021. 252 с.

3. Ethics for Accountants and Auditors / Louise Kretzschmar, Frans Prinsloo, Korien Sander, Jaques Siebrits, Leon van Vuuren, Paul Vorster, Minka Woermann. Oxford University Press ; 4th edition (March 26, 2020). 262 p.

Додаткова

4. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 10.11.2022).

5. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21 груд. 2017 р. № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> (дата звернення: 11.11.2022).

6. Про затвердження Правил етичної поведінки в органах Державної податкової служби : Наказ ДПС України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0052872-19#Text> (дата звернення: 21.11.2022).

7. Бондар В. П. Проблеми застосування норм професійної етики у діяльності аудиторів України. *Економіка. Фінанси. Право*. 2017. № 2. С. 10–16.

8. Зубілевич С. Я. Міжнародні стандарти освіти професійних бухгалтерів: «перезавантаження». URL: <https://buchuchet.uabs.sumdu.edu.ua/images/department/buchuchet/news/zubilevich.pdf> (дата звернення: 20.11.2022).

9. Лугова О. І., Єременко А. В., Кириченко І. О., Косовська Ю. С. Професійна етика в роботі бухгалтера. *Modern economics*. 2019. № 13. С. 154–160.

10. Нужна О. А. Професійна етика та її місце у підготовці фахівців з обліку і оподаткування. *Економічний форум*. 2021. № 1. С. 142–146.

11. Орехова А. І. Проблемні аспекти дотримання етичних норм професійними бухгалтерами. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 23. С. 5-9. DOI: 10.32702/2306-6814.2020.23.5.

12. Романченко Ю. О., Єрмолаєва М. В. Етичні аспекти професійної діяльності бухгалтера. *Економічний форум*. 2019. № 4. С. 237–241.

13. Салова Н. А. Професійна етика аудитора: фундаментальні принципи. *Аудитор України*. 2015. № 6(235). С. 14–19.

14. Шульга С. В., Пархоменко Є. Ю. Професійна етика аудитора в умовах євроінтеграції: зміст та інституційні аспекти регулювання. *Ефективна економіка*. 2019. № 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6961> (дата звернення: 15.11.2022).

15. Mehdi Talebian. Professional ethics in accounting and auditing: A necessity or choice. *European Online Journal of Natural and Social Sciences*. 2013. vol. 2, No. 3. P. 518–526. URL: <https://european-science.com/eojnss/article/view/446> (дата звернення 23.11.2022).

16. Paul Jaijairam. Ethics in Accounting. *Journal of Finance and Accountancy*. 2017. November. URL: https://www.researchgate.net/publication/321167489_Ethics_in_Accounting (дата звернення 20.11.2022).

17. <https://www.ifac.org> – веб-сайт Міжнародної федерації професійних бухгалтерів.